

Maksuttoman ehkäisyn kokeilu vv. 2022-2023

4. kansallinen verkostopäivä

Teema: maksuton ehkäisy osana seksuaali- ja lisääntymisterveyden edistämisen kehittämistyötä

Reija Klemetti, tutkimuspäällikkö THL

Hanne Vasankari, projektikoordinaattori THL

Sote-uudistus
Tulevaisuuden
sosiaali- ja terveyskeskus

Tervetuloa tilaisuuteen!

- 12 -12.05 **Tervetuloa tilaisuuteen!** tutkimuspäällikkö **Reija Klemetti**, THL
- 12.05-12.25 **Maksuttoman ehkäisyn kokeilu etenee** - puolivälin puheenvuoro, erityisasiantuntija **Pia Suvivuo**, STM
- 12.25-13 **Ammattiin opiskelevien nuorten seksuaalikäyttäytyminen ja siihen liittyvät tiedot ja asenteet ennen seksuaaliterveysinterventiota ja sen jälkeen**, TtT **Marja Pakarinen**
- 13-13.25 Kehittäjän puheenvuoro: **maksuton ehkäisy Kymenlaaksossa**, tuloksia ja kokemuksia, terveydenhoitaja **Sarika Fellman**
- 13.25-13.50 Kehittäjän puheenvuoro: **maksuton ehkäisy Etelä-Pohjanmaalla**, tuloksia ja kokemuksia, kättilö, koordinaattori **Jaana Loukasmäki**
- 13.50-14.05 tauko
- 14.05-14.40 Teini-ikäisten raskaudet Suomessa -Altistavat tekijät, teiniraskauden kokoneiden hyvinvointi sekä maksuttoman ehkäisyn rooli, gynekologi, nuorisolääkäri, LT **Suvi Leppälahti**
- 14.40-15.05 Kehittäjän puheenvuoro: **maksuton ehkäisy Kanta-Hämeessä – keskiössä asiakas**, suunnittelija **Outi Koskinen**
- 15.05-15.45 **Nuorten tiedot, taidot ja asenteet seksuaaliterveydestä ja päihteistä: erot Sepäse-päivään osallistuneilla ja osallistumattomilla sekä sukupuolten välillä**, TtM **Nelli Nygård** sekä erityisasiantuntija **Katriina Bildjuschkin**, THL: Mitä tulokset kertovat, mitä koulut ja oppilaitokset voivat tehdä asioiden edistämiseksi?
- 15.45 Aikaa keskustelulle ja loppusanat

Verkstopäivän webinaarin kulku

- Pidetään mikrofonit kiinni esitysten aikana
- Puheenvuoroa voi pyytää kättä nostamalla
- Kysymyksiä voi esittää chatissa ja niihin vastataan esityksen jälkeen, jos on aikaa - kysymyksiin voidaan palata myös päivän päätteeksi
- Jaa tietoa maksuttoman ehkäisyn kokeilusta somessa:
#maksutonehkaisy #soteuudistus #tulevaisuudensote
- Anna palautetta tilaisuudesta: linkki tulee chat kenttään

Maksuttoman ehkäisyn kokeilu – missä mennään

- Maksuttoman ehkäisyn kokeilussa 16 hyvinvointialuetta ja Helsinki
- Kokeilun aloitus eri tahtiin – suurin osa kevään 2022 ja viimeiset syksyn aikana

Kehittämisen lähtökohtia ja jo tehtyä kehittämistyötä alueilla:

- Puutteet nuorten seksuaali- ja lisääntymisterveystietämyksessä:
  - Seksuaalikasvatus ja seksuaalineuvonta matalalla kynnyksellä nuorten saataville
- Ammattilaisten tiedon tarve seksuaali- ja lisääntymisterveydestä - osaamisen kehittäminen ja koulutus:
  - Seksuaalineuvoja-, kierukan ja kapselien laitto- ja jälkitarkastuskoulutuksia sekä räätälöityjä täydennyskoulutuksia

Maksuttoman ehkäisyn kokeilu – missä mennään 2

- Puutteita nuorten ehkäisyn käytössä:
  - Valtionavustuksen turvin monipuoliset ehkäisymenetelmät
  - Suurin osa alueista aloittanut maksuttomien ehkäisyvälineiden jakelun ja loput aloittavat ensi vuoden alussa.
- Seksitaudit heikentävät seksuaali- ja lisääntymisterveyttä ja klamydia nuorilla yleinen:
  - Seksitautien ehkäisy osa kokeilua – myös kondomit ja suuseksisuoja
  - Seksuaalikasvatus ja –neuvonta tärkeitä myös kondomien ja suuseksisuojausten jakelun yhteydessä

Maksuttoman ehkäisyn kokeilu – missä mennään 3

- Nuorten kannalta keskeistä helppo ja yhdenvertainen saatavuus niin palveluun pääsyssä kuin ehkäisyvälineissä
  - Yhteiskehittämisellä yhtenäisemmät palvelut ja toimintamallit hv-alueille – osa alueista kehittää myös digitaalisia ratkaisuja
  - YTHS:n toimintamahdollisuudet?
  - Kierukan/kapselin laittojen koulutusten viivästymisen mm. tehtävänsiirtoihin liittyvien palkkakysymysten ja hv-alueille siirtymisen vuoksi
- Kaikilla ehkäisyä tarvitsevilla nuorilla on oikeus ehkäisypalveluihin – palvelut ”nuorten näköisiksi”
  - Nuorten osallistaminen: kokemusasiakkuus, vierailuja nuorisovaltuustoissa, asiakaskyselyjä, jalkautumista nuorten pariin sekä yhteistyötä kolmannen sektorin kanssa

Maksuttoman ehkäisyn kokeilu – tilaisuudet

- Vuoden 2022 aikana jo kolme kaikille avointa kansallista verkostopäivää
  - Jaettu tutkimus- ja tilastotietoa sekä kokemuksia
  - Puheenvuoroja osaamisen ja laadun varmistamisesta, seksuaalikasvatuksesta, hedelmällisyysneuvonnasta ja nuorten oikeuksista
  - Tuotu esille erilaisia asiakasnäkökulmia
- Vuoden viimeisessä verkostopäivässä käsitellään maksutonta ehkäisyä osana seksuaali- ja lisääntymisterveyden edistämisen kehittämistyötä
  - Tutkimustietoa, erityisesti nuorten näkökulmaa
  - Konkreettisia kehittämistyön tuloksia hyvinvointialueilta

Tauko klo 13.50-14.05

Seuraavaksi:

14.05-14.40 **Teiniraskauksista tutkimuksen valossa**
nuorisolääkäri, LT **Suvi Leppälahti**

14.40-15.05 Kehittäjän puheenvuoro: **maksuton ehkäisy**
Kanta-Hämeessä – keskiössä asiakas,
suunnittelija **Outi Koskinen**

15.05-15.45 **Nuorten tiedot, taidot ja asenteet**
seksuaaliterveydestä ja päihteistä: erot Sepäse-päivään
osallistuneilla ja osallistumattomilla sekä sukupuolten
välillä, TtM Nelli Nygård sekä erityisasiantuntija **Katriina**
Bildjuschkin, THL: Mitä tulokset kertovat, mitä koulut ja
oppilaitokset voivat tehdä asioiden edistämiseksi?

15.45 Aikaa keskustelulle ja loppusanat

Jaa tietoa maksuttoman ehkäisyn kokeilusta
somessa: #maksutonehkaisy #soteuudistus #tulevaisuudensote

Sote-uudistus

Tulevaisuuden
sosiaali- ja terveyskeskus

Vuonna 2023

- Kehittäminen ja työ maksuttoman ehkäisyn mahdollistamiseksi alueilla jatkuu
- THL:n ja kehittäjäverkoston työ jatkuu kerran kuukaudessa toteutuvien verkostotapaamisten avulla
  - V. 2022 kokoontumisia 10 kertaa – koettu hyödylliseksi
  - Vertaistietoa ja –kokemuksia, vertaiskehittämisen mahdollisuus, yhteistä pohdintaa ”pinnalla” olevista asioista
- THL tekee jalkautuvaa työtä alueiden tueksi
- THL:n taholta jatketaan tiedonkeruita arviointia varten
  - Arviointi valmiina 4/2024
- THL:n ja STM:n yhteistyö jatkuu
- Kokeilun päätöstilaisuus järjestetään marraskuussa 2023, jolloin alueet pääsevät kertomaan työnsä tuloksista.

Tapaamisiin!

Reija Klemetti, tutkimuspäällikkö, vastuuasiantuntija reija.klemetti@thl.fi

Hanne Vasankari, projektikoordinaattori hanne.vasankari@thl.fi

Tilaa ohjelman ajankohtaiskirje: <https://thl.fi/fi/tutkimus-ja-kehittaminen/tutkimukset-ja-hankkeet/tulevaisuuden-sosiaali-ja-terveyskeskus-ohjelma/ohjelman-ajankohtaiskirje>

Jaa tietoa maksuttoman ehkäisyn kokeilusta somessa: #maksutonehkaisy #soteuudistus #tulevaisuudensote

Sote-uudistus
Tulevaisuuden
sosiaali- ja terveyskeskus